ลูกผักชี

ชื่ออื่น ๆ ชีลา ผลชีลา ลูกชีลา ผักหอม ผักหอมน้อย ผักหอมป้อม ผักหอมผอม ยำแย้

ชื่ออังกฤษ Coriander Sativi Fructus, Coriander, Coriander Fruit

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Coriandrum sativum* L.

วงศ์ APIACEAE (UMBELLIFERAE)

ถิ่นกำเนิดและการกระจายพันธุ์ พืชพื้นเมืองยุโรปเมดิเตอเรเนียน และเอเชียตะวันตก ประเทศไทยปลูกได้ทุกภาค ปัจจุบันปลูกในประเทศแถบอบอุ่น และประเทศที่ส่งออกได้แก่ โมรอคโค บัลกาเรีย โรมาเนีย ตุรกี รัสเซีย และอินเดีย

ส่วนที่ใช้ ผลแห้ง

สารสำคัญ น้ำมันหอมระเหย ประมาณ 1% (ซึ่งสารหลักคือ D-(+)-linalool 55-77%; monoterpene hydrocarbon 20%), กรดไขมัน 26% (ประกอบด้วย oleic, petroselinic, linolenic, palmitic acid)

กลิ่น และรส กลิ่นหอมเฉพาะ รสสุขุม

การใช้ตามภูมิปัญญา สรรพคุณยาไทยใช้แก้พิษตานซาง แก้กระหายน้ำ แก้คลื่นไส้อาเจียน ขับลมในลำไส้ แก้สะอึก แก้เจ็บตา แก้ลมวิงเวียน แก้ปวดข้อ ปวดกระดูก

การศึกษาทางเภสัชวิทยา น้ำมันหอมระเหย และ oleoresin มีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระ และ oleoresin มีฤทธิ์ดีกว่าน้ำมันหอมระเหย และสารมาตรฐาน BHT, BHA แต่น้ำมันหอมระเหยมีฤทธิ์ต้านเชื้อราที่ก่อเกิดโรคได้ดีกว่า oleoresin น้ำมันหอมระเหยมีฤทธิ์ต้านเชื้อแบคทีเรียที่ก่อเกิดโรคทางเดินหายใจตอนบน โรคโลหิตเป็นพิษ และโรคสมองอักเสบ (*Listeria* spp.) โดยพบว่าสารสำคัญคือ สารสกัดที่ประกอบด้วย สารกลุ่ม alcohols, aldehydes, alkanes และ terpenes สารสกัดเฮกเซนมีฤทธิ์ต้านเชื้อรา *Candida albicans* ได้ดี ลูกผักชีมีฤทธิ์ลดระดับไขมัน (cholesterol และ triglycerides) ในหนู ฤทธิ์ระงับประสาท คลายความกังวล และทำให้กล้ามเนื้อคลายตัวในหนู และมีฤทธิ์กระตุ้นการหลั่งกรดในหนู

บรรณานุกรม

https://www.dnp.go.th/botany/mplant/index.html

http://www.worldfloraonline.org/

กลุ่มงานวิชาการเภสัชกรรมแผนไทย สถาบันการแพทย์แผนไทย. ตำราอ้างอิงยาสมุนไพรไทย เล่ม 4. นนทบุรี: สถาบันการแพทย์แผนไทย กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข, 2563.

นพมาศ สุนทรเจริญนนท์ นงลักษณ์ เรื่องวิเศษ. คุณภาพเครื่องยาไทย จากงานวิจัยสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: บริษัท คอนเซ็พท์ เมดิคัส จำกัด, 2551.

เอกสารนี้จัดทำโดยคลินิกการประกอบโรคศิลปะ สาขาการแพทย์แผนจีนหัวเฉียว
ใช้เผยแพร่เพื่อเป็นวิทยาทานความรู้แก่ประชาชน